

[De kristnas rättfärdighet](#), ML
[Vad hände vid himmelsfärden?](#) JF
[Nattvarden, ämbetet och kyrkofrågan](#), SR
[Kvinnliga prästers bibelsyn](#) (K), SB

[\[Register\]](#) [\[Årgångar\]](#) [\[Föregående nr\]](#) [\[Nästa nr\]](#)

De kristnas rättfärdighet

Ur Luthers Kyrkopostilla, predikan på 4:e söndagen efter Påsk

Den Helige Ande skall låta världen få veta sanningen ”*i fråga om rättfärdighet, ty jag går till Fadern*” (Joh. 16:10).

Dessa ord: Jag går till Fadern, inbegriper hela vårt återlösnings- och salighetsverk, för vilket Guds Son sändes från himmelen och som han har utfört för oss och ännu utför till den yttersta dagen, nämligen hans lidande, död, uppståndelse och hela regerandet i sin kyrka. Ty att han går till Fadern betyder ingenting annat än att han genom sin blodiga död ger ut sig själv som ett offer för att betala för synden. Genom att sedan uppstå övervinner han och lägger under sig synd, död och helvete och sätter sig levande på Faderns högra sida. Därifrån regerar han osynligt över allt i himmelen och på jorden. Genom evangeliets predikan församlar och förökar han sin kristenhet. Och för dem som tror, så är han hos Fadern en evig medlare, överstepräst och förebedjare, eftersom dessa ännu är behäftade med svaghet och synd. Dessutom ger han dem den Helige Andes kraft och styrka till att övervinna synden, djävulen och döden.

Se, detta är och kallas nu de kristnas rättfärdighet inför Gud, att Kristus går till Fadern, dvs. lider och uppstår för oss och försonar oss med Fadern, så att vi för hans skull har syndernas förlåtelse och Guds nåd. Det är sålunda inte alls en följd av någon vår gärning eller förtjänst utan endast av hans gång, som han företar sig för vår skull. Detta kallas en främmande rättfärdighet, som vi inte gjort någonting för och som vi inte förtjänat eller kan förtjäna. Men den skänks och ges oss till egendom, för att den skall vara vår

rättfärdighet genom vilken vi behagar Gud och är hans kära barn och arvingar.

Men att en sådan skänkt rättfärdighet kan vara i oss, och att vi kan trösta oss med den som vår skatt och förnämsta egendom, det sker endast genom tron. Ty vi måste ju ta emot den och få del av den. Nu kan den inte fås på annat sätt än genom ett hjärta, som håller sig till Kristi gång och fast tror att man för dess skull har förlåtelse och förlossning.

[Lutheranen 2/1991]

Vad hände vid himmelfärden?

Jesus blev förd ut i öknen för att Satan skulle fresta honom. Den sista frestelsen bestod i att Satan ville ge Jesus alla riken i världen och deras härlighet: ”Allt detta vill jag ge dig, om du faller ner och tillber mig.” Men Jesus svarade honom: ”Gå bort, Satan; ty det är skrivet: Herren, din Gud, skall du tillbedja, och honom allena skall du tjäna” (Matt. 4:9 f.).

Att tillbe, vad är det? Det grekiska verbet heter ”proskynéin”, och betyder ordagrant ”att kyssa emot”, dvs. att kasta sig till marken framför någon och kyssa hans klädesfäll eller marken. Det är en gest som uttrycker respekt och vördnad, och ordet betecknar därför inte bara den yttre handlingen, utan det innebär också att hysa respekt för, att värda, att tillbe. På svenska har vi det liknande ordet ”underkasta sig”, som på samma sätt (även om vi kanske inte tänker på det i vardagslag) med en yttre, fysisk handling (att kasta sig under, dvs. till marken) beskriver den inre.

Ordet ”proskynéin” är inget ovanligt ord. I Septuaginta (den gamla grekiska översättningen av Gamla testamentet) förekommer det ca 180 gånger, och i Nya testamentet över femtio. Det används i Septuaginta t.ex. när Josef berättar om sin dröm för sina bröder. Han hade drömt om hur hans egen kärve stod i mitten och hans bröders kärvar stod runt om och föll ner för hans (1917 års övers.: ”bugade sig”).

Bröderna har ingen svårighet att förstå vad ett sådant nedfallande eller bugande skulle innebära: ”Skulle du bli vår konung, och skulle du råda över oss?” (1 Mos. 37). Här kan ordet ”proskynéin” inte betyda tillbe – ty tillbedjan riktar sig bara mot Gud – utan här är det fråga om jordisk ära och heder. Också i Nya testamentet finns exempel på att ”proskynéin” inte betyder tillbe. I Matt. 18:26 står det om hur en tjänare föll ner (”prosekýnei”) inför sin herre och bad om förbarmande.

Låt oss nu gå vidare till ställen där det betyder tillbe. Som Jesus sade i det ovan anförda stället, så är tillbedjan något som bara tillkommer Gud. I Jesu samtal med den samaritiska kvinnan förekommer ”proskynéin” flera gånger (Joh. 4:20-24), varje gång i betydelsen tillbe. Och i Uppenbarelseboken är det ofta förekommande, t.ex. i 4:10 och 7:11. På det sistnämnda stället tillber även änglarna Gud. Ja, bara Gud får man tillbe. När därför Kornelius föll ner och tillbad (”prosekýnesen”) Petrus (Apg. 10:25) tillrättavisade Petrus honom och sade: ”Stå upp; också jag är en människa” (och inte Gud). Någon tänker kanske att ordet här istället skulle översättas med hylla, ära, vörda eller något sådant. Men en sådan hedersbetygelse skulle för det första Petrus inte ha tillbakavisat – Skriften säger ju att kristna skall hedra, ära och underordna sig sina lärare (1 Kor. 16:16, Fil. 2:29, 1 Tim. 5:17) – och för det andra säger han ju uttryckligen att det Kornelius gjort inte får riktas mot någon människa, dvs. det får bara göras mot Gud. Men hylla, vörda eller ära någon, det kan man ju göra med en människa, t.ex. kungen. Men Petrus säger inte ”Jag är ju ingen kung”, utan han säger ”Jag är en människa”, dvs. ingen gud. Petrus motivering visar alltså att ”proskynéin” här inte kan betyda någonting annat än att tillbe. Måhända stöter sig någon på att Kornelius, som fått så goda vitsord av Lukas (Apg. 10:2), skulle ha gjort något sådant, gjort sig skyldig till avgudadyrkan. Men då får man betänka att t.o.m. aposteln Johannes gjorde något liknande (Upp. 19:10). De båda blev helt enkelt så gripna av det överväldigande som hände dem att de inte förstod vad de gjorde. Men i sin stora godhet upprättade Gud dem genom sina sändebud.

Men vad hände då vid himmelfärden? I 1917 års översättning står det: ”Och när de fick se honom, tillbad de honom. Dock fanns några som tvivlade” (Matt. 28:17). Detta är en god översättning. I grekiskan står det ordagrant: ”idóntes (seende) autón (honom) prosekýnesan (tillbad de)”. ”Proskynéin” kan här inte betyda ”(blott och bart) falla ner inför” eller något sådant, ty det tilläggs att några tvivlade och det enda ”tvivla” står i motsats till är tillbe, eftersom just tillbedjan är en akt av tro. Men de flesta av lärjungarna menade vad de till det yttre gjorde; de tillbad Kristus, ty Kristus är Gud. Som vi bekänner med den nicenska trosbekännelsens ord: ”Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud.”

Att i Matt. 28:17 översätta ”proskynéin” med tillbe är den vanliga översättningen som återfinns i de flesta bibelöversättningar. Ett exempel på att man valt att använda ett annat ord hittar man i Jehovas vittnens översättning (New World Translation, Revised A.D. 1961). Där ser man att de helt korrekt översätter ”proskynéin” med tillbe (”worship”) på många ställen, t.ex. Matt. 4:9-10, Joh. 4:20-24, Upp. 4:10, 7:11 och 19:10. Men slår man upp Matt. 28:17 eller parallellstället Luk. 24:52 översätter de inte med tillbe, utan med ”do obeisance”, dvs. ge sin hyllning, hylla. Varför gör de så, varför översätter de annorlunda här? Skulle det vara någon skillnad mellan att hylla och att tillbe? Ja, denna skillnad i ordval är medvetet gjord. Som vi såg ovan om Kornelius, kan man hylla en människa, t.ex. kungen, men man kan inte tillbe en människa, utan tillbedjan tillkommer bara Gud. Att de i stället använder verbet ”hylla” beror alltså på att de – något som de själva energiskt framhåller – inte tror att Kristus är Gud, av samma väsen som Fadern.

Ett annat exempel är NT -81 som på samma sätt i de tidigare nämnda bibelställena (Matt. 4:9-10, Joh. 4:20-24 osv.) översätter ”proskynéin” med tillbe. Men vid himmelfärden står det att lärjungarna föll ner ”och hyllade honom”.

Likheten med Vittnenas översättning är uppenbar. Visst

skall vi hylla Jesus. Det är inget fel med det. Men om ”hylla” är något man översätter med för att förneka Kristi Gudom, då är det fel. Här ser man hur en vid första anblicken riktig översättning vid ett närmare studium kan visa sig vara uttryck för allvarlig villfarelse, nämligen förnekelse av Kristi gudom.

Vid himmelfärden föll lärjungarna ner inför Jesus. De (utom de som tvivlade) fylldes av ordlös hänförelse och de *tillbad* honom. De gav honom den högsta ära som tänkas kan: de erkände och betygade sin tro på att han är Kristus ”som är över allting, *Gud*, högtlovad i evighet” (Rom. 9:5).

Denna trons tillbedjan skall aldrig tystna. Det är därför rätt och riktigt att sjunga som det står i den gamla psalmen:

Gud av Gud, Ljus av ljus,
Jungfruns sköte blev havande,
Sanne Guden, Född och inte skapad,
O kom låt oss tillbedja,
O kom låt oss tillbedja,
O kom låt oss tillbedja Kristus, vår Gud!

(Luthersk psalmbok 864:2)

J Fjellander/S.B.

[[Lutheranen 2/1991](#)]

Nattvarden, ämbetet och kyrkofrågan

En kritisk granskning av Lutherska Bekännelsekyrkan och Wisconsinssynodens lära. Av kyrkoherde Sten Rydh.

I vår tid har den andliga förvirringen gått allt längre. De flesta kyrkor accepterar bibelkritik och bibelstridiga läror inom sig. Den lutherska bekännelsen däremot slår fast, att kyrkan i allting måste vara bunden vid Guds Ords rena och klara lära:

För att bevara den rena läran och bibehålla en fast grundad och Gud välbehaglig endräkt i kyrkan är det nödvändigt att icke blott

rätt driva den sunda läran, utan även tillbakavisa dem, som motsäger den och lär annorlunda. 1 Tim. 3, Tit. 1. (SKB s. 545)

I början av 1970-talet växte Lutherska Bekännelsekyrkan (LBK) fram. Det var visserligen en helt liten kyrka, men den ville medvetet i allt hålla sig till Bibeln och den lutherska bekännelsen. Jag tillhörde själv dem som var med vid LBK:s bildande, och jag hade innan dess kallats och ordinerats av S:t Matteus församling i Uppsala.

LBK sökte från början kontakt med Wisconsin-synoden i USA (WELS). Under 1800-talet utvandrade många bekännelse-trogna lutheraner till Amerika, och de bildade framför allt Missouri-synoden och Wisconsin-synoden under ledning av de framstående teologerna Walther och Hoenecke. Tillsammans bildade dessa kyrkor och några andra den s.k. Synodalkonferensen, en kyrkogemenskap som utmärktes av stor bibeltrohet och en mycket framstående teologisk vetenskap. Man bedrev också en ivrig missionsverksamhet inom och utom landet, utan att på något sätt göra avkall på läran. I början av 1900-talet var Franz Pieper Missouri-synodens främste teolog, men efter hans död kom så småningom den moderna teologin att inifrån splittra synoden och vålla stridigheter vilka ännu pågår. Wisconsin-synoden stod länge och vacklade inför vad som pågick inom Missouri, men genomförde till sist en brytning i början av 1960-talet. Sedan dess har WELS framstått som den ledande konfessionella kyrkan i USA. Man håller fast vid att Bibeln är Guds inspirerade och ofelbara ord, och man är t.ex. helt klar när det gäller avvisandet av evolutionismen i fråga om världens skapelse på sex dagar.

Mot denna bakgrund var det naturligt att LBK från början tog kontakt med WELS och snart ingick i kyrkogemenskap med denna kyrka. Det höjdes dock varnande röster. Den framstående Lutherforsaren Tom Hardt varnade för en allvarlig avvikelse i nattvardsläran, vilken tyvärr bredd ut sig inom Wisconsin-synoden och andra lutherska kyrkor i USA. Hardts person misstänkliggjordes dock starkt inom LBK, vilket gjorde att vi inte lyssnade till hans varningar. Så småningom har det dock stått klart för allt fler inom

LBK, att Hardts varningar var berättigade. Inom WELS har flera avvikelser från Bibeln och den lutherska bekännelsen kommit in och fått fotfäste. Det gäller framför allt läran om nattvarden, ämbetet och kyrkogemenskapen. Saken är så allvarlig att både jag själv och många andra har blivit tvungna att lämna LBK och helt bryta med Wisconsin. År 1976 skedde den första brytningen, då jag och min familj lämnade LBK p.g.a. nattvardsläran och kyrkogemenskapen. År 1987 kom så en mer omfattande brytning, då en rad församlingar med kyrkoherde Per Jonsson i spetsen bröt med dem som fortfarande utgör LBK. Jonssons gren kallar sig numera Evangelisk-Lutherska Bekännelsekyrkan (ELBK). Orsaken till splittringen var även denna gång nattvardsläran, men också frågan om prästämbetet.

Vad gäller då saken närmare? Jag skall här försöka att göra framställningen kort och enkel.

Det som står på spel är ingenting mindre än troheten mot Bibelns rena och klara ord. Inom WELS vill man idag komma bort från Walthers och Hoeneckes starka betonande av den rena läran. År 1987 publicerade WELS en artikel, där det hävdas, att Walthers och Hoeneckes studenter inte leddes tillräckligt in i Skriften (Se Lutherskt sändebrev nr 7/90, s. 3). I själva verket var Walther och Hoenecke utomordentliga skrifteologer, som i en förvirrad tid ledde otaliga människor till en klar insikt i Bibelns lära om synd och nåd. Att säga att deras elever inte leddes tillräckligt in i Skriften är som ett hån, och det visar tvärtom vilka som saknar insikt.

I fråga om *nattvardsläran* driver WELS uppfattningen att man inte kan veta när Kristi lekamen och blod blir närvarande. Detta är allvarligt. Luther tvekade inte att bekänna, att brödet och vinet verkligen förenas med Kristi lekamen och blod så snart vi i nattvarden upprepar Jesu egna ord: "Detta är min lekamen..." Filip Melanchton däremot sökte efter Luthers död att närma sig de reformerta som förnekade den sanna närvaron. Melanchton gjorde hela saken oviss och misstänkliggjorde Luthers trogna

efterföljare. Denna villfarelse som Melanchton drev kallas filippism, och det är tyvärr just detta som har kommit in i WELS. Och precis som reformationstidens filippister försöker man nu att misstänkliggöra de trogna lutheranernas lära. Man säger att de hänger sig åt spekulationer om exakt vid vilket ögonblick Kristi kropp blir närvarande. Detta är inte sant, vilket var och en med lätthet kan kontrollera. Vad saken gäller är: Har Guds Ord kraft, när det på Kristi egen befallning upprepas i vår nattvard, att omedelbart verka den sanna närvaron, så att vi barnsligt får tro: Detta bröd är verkligen Kristi kropp, detta vin är hans blod? Den som tror att Bibeln är Guds Ord bör inte tveka om svaret.

Vidare gäller det frågan om *predikoämbetet*. Guds Ord lär att det bara är vissa män som av kyrkan skall kallas att predika och förvalta sakramenten. ”Mina bröder, icke många av er må träda upp såsom lärare. Ni bör veta att vi skall få en dess strängare dom” (Jak. 3:1). ”Icke är väl alla lärare?” (1 Kor. 12:29). Titus skulle i varje församling på Kreta ”tillsätta äldste” (i grundtexten används orden presbyteros och episkopos, alltså våra ord ”präst” och ”biskop”), och om dessa personer sägs att de skulle vara väl förtrogna med den rätta läran, så att de både kunde undervisa rätt och vederlägga falska lärare. De skulle också vara kända för ett gudfruktigt liv m.m. Bibeln lär alltså att det finns ett särskilt prästämbete eller predikoämbete som är instiftat av Gud själv. Kyrkan är skyldig att om möjligt upprätta detta ämbete så snart det växer fram församlingar, alldeles som aposteln Paulus befallde Titus på Kreta. Detta ämbete har som sin egentliga uppgift att predika Guds Ord rent och klart och förvalta sakramenten.

I den lutherska bekännelsen slås det fast utifrån Guds Ord, att ingen annan än de som är kallade till predikoämbetet får utföra dessa uppgifter offentligt i församlingen (Augsburgska bekännelsen, art. 14, SKB s. 61). Det enda undantaget är nöddopet, som skall utföras av vilken kristen som helst om det är risk för barnets liv och ingen präst kan nås. Att lekmän predikar eller förvaltar nattvarden strider däremot mot Guds Ord och bekännelsen. Luther betonar

mycket starkt detta, att ingen enskild har rätt att börja predika offentligt om han inte är *kallad* av kyrkan. ”Hur skulle predikare kunna komma, om de inte bleve sända?” (Rom. 10:15). Mot denna lära har man invänt, att var och en i kraft av det allmänna prästadömet har rätt att predika Guds Ord. Detta är i och för sig helt riktigt. Varje kristen har av Gud fått Ordet och sakramenten, och om t.ex. en kyrka avfaller behåller varje kristen sin rätt att i en nödsituation träda upp mot villfarande präster och avslöja dem med Guds ord. Men i enlighet med Guds ordning skall alla kristna i en församling underordna sig predikoämbetet, så länge detta håller sig till Guds Ord. De kristna skall därför endast privat i umgänget med familjen, arbetskamrater osv. vittna om sin tro, men aldrig träda upp offentligt om de inte blir kallade som präster.

Denna lära håller nu tyvärr på att allvarligt luckras upp inom Wisconsin. Vid årskonferensen 1987 hävdades det, att just den lutherska kyrkan ”borde gå i bräschen för att utnyttja lekmän inom ämbetet, inte bara utanför utan även i församlingen” (ur föredrag av D. Valleskey, se Bibel och Bekännelse, nr 2/1988). Och detta är inte ett lösryckt citat, utan en lära som allmänt drivs inom WELS och LBK idag. Till ämbetet räknas även kyrkvaktmästare, söndagsskollärare, ordförande i kyrkostyrelsen, kassaförvaltare, diakoner och andra med förtroendeuppdrag som vanligen innehas av lekmän. Man säger uttryckligen, att dessa uppgifter hör med till det offentliga ämbetet. Vidare använder man sig i praktiken av lekmän som hjälp vid både predikan och nattvard. I och med detta går man direkt emot både Bibeln och bekännelsen, som ju bara grundar sig på vad Ordet lär.

Den nya villoläran om ämbetet är egentligen inte ny. Det är samma typ av resonemang som låg bakom det obibliska införandet av kvinnliga präster i Svenska kyrkan 1958. Ämbetet ses bara som en mänsklig ordning, även om man inom WELS påstår sig hålla fast vid ämbetet som en gudomlig ordning. Om ämbetet i princip inte skiljer sig från kyrkvaktmästarens eller söndagsskollärarens tjänst, så är det inte längre fråga om det bibliska ämbetet, ”Andens

ämbete” (2 Kor. 3:8). Dessa förtroendeuppdrag är goda och nyttiga uppdrag, och vi bör också hedra dem som fullgör dessa viktiga uppgifter. Men de är inte befallda av Herren på samma sätt som det särskilda prästämbetet.

Bakom Wisconsins förnekelse ligger en gammal avvikelse från 1800-talet. En tysk teolog vid namn Höfling lärde att den inte får finnas några påbud om ämbeten m.m. i Nya testamentet, ty det vore lagiskhet. Men i så fall får inte heller befallningen att vi skall bedja och vittna om vår tro finnas i Nya testamentet. Den gamla, rätta synodalkonferensen tog avstånd från Höflings villolära. Men tyvärr har den nu återkommit inom WELS, och man drar sig inte ens för att – i vart fall indirekt – åberopa sig på samme Höfling! (se Lutherskt sändebrev 7/90).

Inom LBK sprids nu samma betänkliga lära. Lars Koen återger den i en längre artikel, där han bl. a. menar, att predikan, dop och nattvard inte skulle ha någon ”saliggörande verkan” om de byggde på särskilda bud av Herren. Koen kallar detta ”lagiska förordningar”, som han menar inte finns i Nya testamentet (Bibel og Bekjennelse nr 3/87). Enligt biblisk lära grundar sig tvärtom både predikan, avlösningen, dopet, nattvarden, ämbetet och bönen på Guds Ord och befallning. De är alla gudomligt instiftade, och var och en som ifrågasätter detta förvanskar Guds Ord.

Den tredje punkten som ifrågasätts i dag inom WELS är läran om *kyrkogemenskapen*. Visserligen håller man fortfarande fast vid att det krävs full enighet i läran för att man skall kunna ha kyrkogemenskap. Och utåt sett är WELS ännu känd för stränghet i detta stycke. Men det beror på att de flesta kyrkor idag är så slappa och likgiltiga. Sett utifrån Bibeln och bekännelsen har man infört en surdeg som hotar att genomsyra hela degen (Gal. 5:9). Luther var mycket noga med att ingen som helst falsk lära skulle få tillåtas att bli framförd inom kyrkan. Jesus säger ju: ”Tag er till vara för falska profeter” (Matt. 7:15). Inom WELS heter det nu att man inte får ha så bråttom. När man skall bryta med en falsk kyrka har blivit en subjektiv

bedömningsfråga. Inom den gamla synodalkonferensen lärde man att varje kyrka som inom sig lär eller tolererar falsk lära själv har blivit en falsk kyrka. Där tvekade man inte att med kraft ta upp kampen mot villfarelsen. Men idag har man ingenting emot att tillåta olika ”åsikter”, åtminstone så länge de inte gör anspråk på att utgöra den enda tillåtna läran. I skriften Information (1987) hävdar t.ex. Ingemar Furberg, LBK, att det är luthersk lära att sida vid sida tolerera olika åsikter (han syftar där närmast på luthersk och filippistisk nattvardslära). Han åberopar den unge Luther (precis som liberalerna alltid gör!) utan att nämna att den mogne reformatorn helt tog avstånd från dessa tankegångar som han haft tidigare som romersk katolik.

Man har också inom WELS på ett betänkligt sätt börjat skilja mellan viss villolära som leder till exkommunicering (uteslutning ur kyrkans gemenskap) och sådan som endast medför brytande av kyrkogemenskapen. Skriften lär dock att all falsk lära är synd, och att den som försvarar en synd trots varning och förmaning förhärdar sig och blir en avfälling. Vår lutherska bekännelse har därför i slutet av de olika läroartiklarna ofta ett fördömande av dem som lär motsatsen. Detta återgår direkt på Paulus ord: ”Om någon förkunnar evangelium för er i strid mot vad ni har undfått, så vare han förbannad” (Gal. 1:9). Det är stränga ord, men det är Guds Ord. Vi får då inte av människofruktan försöka mildra vad Gud har bestämt. Det är betecknande att just Melancton i sitt försök att föra fram sin filippism ändrade Augsburgska bekännelsens nattvardsartikel just genom att ta bort de fördömande orden. Även i detta tycks dagens Wisconsinssynod följa med.

För att göra bilden fullständig bör det nämnas, att fler läropunkter varit under debatt inom WELS. Så har t.ex. bikten eller det enskilda skriftermålet aldrig vunnit något större erkännande där och man möter teologer som menar att denna ordning är föga luthersk (så t.ex. prof. S. Becker i boken Skriften och saligheten, 1972, s. 66). Den gamla lutherska kyrkan däremot visste att skriftermålet eller den enskilda avlösningen är befalld av Herren själv i lika hög

grad som dopet och nattvarden (Joh. 20:23 m.fl.). Därför ivrade också en man som Walther för att återinföra bikten i den lutherska kyrkan där den kommit ur bruk. Om vi vill vara bibel- och bekännelsestroga måste vi göra detsamma. När då WELS som en ledande luthersk kyrka ställer sig avvisande är det allvarligt. Det hela hänger säkert samman med att WELS är påverkad av främmande teologi, och att man i stället för den gamla, rätta ortodoxin vänder sig till en modernare exegetik, där starka olutherska strömningar gör sig gällande. Det är närmast fråga om den reformerta teologin, som visserligen betonar Bibelns ofelbarhet, men som aldrig rätt förstått nådemedlen och deras kraft. Dessa inflytanden hotar själva den lutherska kyrkans huvudlära, rättfärdiggörelsen genom tron. Bl.a. Tom Hardt har pekat på risken av att man inom Wisconsin idag betonar läran om den allmänna rättfärdiggörelsen på ett ensidigt sätt. Denna lära är i och för sig biblisk, men den måste användas och förstås på ett rätt sätt. Inom WELS tenderar man att endast peka på vad som en gång har skett på korset. Däremot väjer man för det lutherska betonandet av det som Gud verkar *här och nu* i avlösningen, konsekrationen och dopet.

Många har försökt att för Lutherska Bekännelsekyrkan klargöra faran av ovan nämnda villfarelser inom Wisconsin. Men man har inte velat lyssna och menar tvärtom, att dessa invändningar är uttryck för obibliska spekulationer och en ovilja att se evangelisationen som den viktigare uppgiften. En rätt evangelisation och mission utgår dock alltid från en rätt lära, en rätt uppskattning av Ordet, sakramenten, ämbetet och kyrkogemenskapen. Det är ju denna lära vi har blivit anbefallda att förvalta och vittna om intill tidens ände. Må Gud ge oss sin välsignelse till att troget stå fasta i denna stora uppgift.

Kommentaren

[Lutheranen 2/1991]

Kvinnliga prästers bibelsyn

I Svenska Dagbladet (SvD) den 2 september förra året fanns på religionssidan "I själ och hjärta" en insändare i vilken det framhålls att även om Jesus inte yttrat sig (vilket däremot Paulus har) i frågan om kvinnliga präster, så har han likväl klargjort sin inställning: Jesus utsåg inte någon kvinna till apostel. Insändaren skriver också helt riktigt:

Men ingen enda kvinna finns i apostlakollegiet. Det har sagts att det var ett alltför stort avsteg från dåtida sed. Men den som vågade hävda att det som var sagt till "de gamle" ej skulle gälla längre: " – men jag säger eder!" skulle förvisso ej tvekat att välja in även kvinnor om han ansett detta lämpligt för dåtid och framtid.

Snart kom det ett svar, den 16 september, vars andra hälft lyder:

Det är förmätet att tro oss förstå Jesu handlingssätt. Jag önskar våra hjärtan inte vore lika begränsade, så vi kunde öppna oss och ödmjukt erkänna vår litenhet inför allt vi inte förstår. Om vi först lyssnar på vårt hjärta, föreställer jag mig att vårt förstånd skulle växa.

Vad Jesus gjorde skulle vi alltså inte kunna förstå, utan den grund vi har att bygga på är vad vi själva kan tänka ut ("lyssnar på vårt hjärta"). Uppenbart företräder svarsskribenten en från bibeltron skild syn på kristendomen. Normen för kristen tro skulle inte komma utifrån, från Bibeln, utan inifrån, från människans inre. Men för sådana tankar finns det inte något som helst stöd i Bibeln. Tvärtom står att det utmärkande för de falska profeterna var just att de gick "efter sina egna hjärtans ingivelser" (Hes. 13:2).

Tyvärr är detta försvar för kvinnliga präster – som innebär att Bibelns normerande betydelse utplånas – symptomatiskt. Osökt kommer man att tänka på Ulla Carin Holm, själv präst i Svenska Kyrkan, och hennes doktorsavhandling om personlighet och attityder hos kvinnliga präster i Svenska Kyrkan: Hennes verk skall prisa henne (Plus Ultra, 1982). Boken bygger på intervjuer med 138 kvinnliga präster, 63 % av samtliga som prästvigdes före 1977. Holm skriver om kvinnliga prästers bibelsyn:

För alla kvinnliga präster i undersökningsgruppen gäller att synen på bibeln som absolut auktoritet har fått vika för en historisk syn, präglad av relativa värden och sanningar. (s. 129)

(För att ingen skall tro att vi är ute efter någon slags könsdiskriminering, är det väl bäst att tillägga att många manliga präster delar sina kvinnliga kollegers ståndpunkt.)

Fråga sju i Holms enkät handlade om religiös erfarenhet. Holm redovisar:

Det är närmast frapperande hur få kvinnliga präster i undersökningsgruppen som citerar någon bibelvers som har haft någon avgörande betydelse för henne. (s. 116).

Vad får då detta för teologiska följder? I en recenserande artikel i SvD den 20 december 1982 säger Holm:

– På sikt blir det fråga om en förändring av det kristna budskapets utformning. Vi kommer att få en förändrad gudsbild eftersom de kvinnliga prästerna inte ser Gud som Fadern. De uppehåller sig inte heller vid begrepp som synd och skuld.

Klara och tydliga ord. Må Gud bevara oss för en sådan här ”kristendom”! Låt oss innerligt hoppas att det fanns och finns några undantag t.ex. bland de 37 % som inte svarade på enkäten.

[^]